

TenneT en Stedin gaan bedrijven soms verplichten om minder stroom te verbruiken.

Grote bedrijven in het hele land zullen in tijden van drukte op het net worden verplicht om minder stroom te gebruiken. Zo moet het tjokvolle stroomnet wat worden ontlast. Dat meldt TenneT, het staatsbedrijf dat eigenaar is van het hoogspanningsnetwerk. In Utrecht gaat een vergelijkbare verplichting zelfs gelden voor middelgrote afnemers.

Er is een brief uitgegaan naar zestien bedrijven die de mogelijkheid hebben om wat te sturen in hun gebruik van elektriciteit, of juist in de opwekking ervan. Het gaat dan om bedrijven met batterijen, of die veel zonnepanelen hebben. Zij moeten bij TenneT verplicht aangeven hoeveel stroom ze tijdelijk kunnen 'missen'. Doen ze dat niet, dan krijgen ze een boete.

Voor het gebruik dat ze dan missen, krijgen de bedrijven een vergoeding. Die mogen ze zelf bepalen. TenneT hoopt dat er op deze manier een prijsprikkel ontstaat, en dus een markt, voor bedrijven die tot 60 megawatt aan stroom afnemen. Die zullen dan happig zijn om even geen, of minder, stroom te gebruiken, als daar een bedrag tegenover staat.

De keerzijde is dat deze bedrijven mogelijk een hoge prijs gaan vragen. Als die te hoog is, dan zal er 'een wettelijk bepaalde vergoeding' worden uitgekeerd, zegt een woordvoerder van TenneT. Die zijn sowieso lager dan de prijzen die ze zelf opgeven.

Wachlijsten.

Expliciet in de provincie Utrecht gaat het ook om kleinere bedrijven, of in elk geval concerns die een stuk minder elektriciteit verbruiken. Stedin is daar de eigenaar van de stroomkabels — niet van het hoogspanningsnet, maar van het niveau daaronder. Ook Stedin heeft gevraagd welk bedrijf het productieproces zo kan aanpassen, dat er soms wat elektriciteit over is.

In Utrecht gaat het nu om bedrijven met elk 3 megawatt die ze hebben gecontracteerd bij Stedin. Er zijn 22 van dat soort bedrijven, die, wanneer dat voor hen mogelijk is, soms een deel van hun capaciteit moeten afstaan aan Stedin. Verplicht, zodat er elders meer stroom over is. 'We vinden het enorm vervelend dat dit nodig is en we begrijpen dat we veel vragen', zegt Warmold ten Zijthoff, regiodirecteur Utrecht bij Stedin. 'Voor veel bedrijven is dit nieuwe materie. Dit is een nieuwe stap met een stevige impact.'

Bedrijven zijn niet blij met de plicht capaciteit af te staan. Toen vorig jaar de eerste ideeën naar buiten kwamen, noemde Jeroen Steens van het Havenbedrijf Rotterdam het 'slecht voor het vestigingsklimaat wanneer sectoren niet 100% kunnen rekenen op het krijgen van stroom'.

Politiek Den Haag is al meer dan een jaar bezig met het volle stroomnet. Steeds meer bedrijven staan op een wachtlijst en kunnen geen aansluiting krijgen. Uiteindelijk moet het net verzwaaard worden. Een monsterklus van tientallen miljarden, waarbij een op de drie straten moet worden opgebroken.

Bewust overbelast.

Woensdagavond werd er nog over gesproken tijdens een hoorzitting in de Tweede Kamer. Topbestuurders van de netbedrijven legden uit welke maatregelen ze nu al nemen om de tekorten op het stroomnet het hoofd te bieden. Maatregelen die vroeger ondenkbaar waren.

Een daarvan is het bewust zwaarder belasten van het net dan de bedoeling is. 'Dit is voor ons heel spannend: hoe zoek je die grens op', vertelde Rutger van der Leeuw, directeur van Enexis, dat eigendom is van het stroomnet in onder meer het noorden van Nederland. 'Wij zitten op sommige plekken op 20%, 30%, soms 50% overbelasting. Dat heeft een effect op de afschrijvingstermijn. Niet in veertig jaar, maar in dertig jaar. Dan zeggen wij: dat zien we dan wel weer. Maar het is niet de bedoeling dat het nul jaar wordt, met andere woorden dat het kapot gaat.'

Ook TenneT zoekt grenzen op, vertelde operationeel directeur Maarten Abbenhuis. 'Wij bouwen alles met de filosofie dat elk onderdeel kapot kan gaan, en dan vangt de rest van het netwerk het op. Alleen als er twee dingen kapot gaan, wordt het spannend.' Bij de afnemers houdt TenneT daaraan vast, maar bij producenten (zoals windparken) neemt het bedrijf voortaan meer risico.

Stikstofregels.

De bedrijven kwamen met een wensenlijst: zorg voor snellere vergunningen. Bijvoorbeeld: geef netbedrijven een uitzondering op de stikstofregels. Van der Leeuw klaagde dat hij bij werken rondom natuurgebieden verplicht moet werken met elektrische apparaten waardoor 'die jongens vier uur per dag aan het werk zijn, want die dingen hangen twintig uur aan de oplader'. Terwijl de bouwvakkers wachten, zien ze op de akker ernaast een zware dieseltrekker rondploegen. 'Niet uit te leggen.'